

Brüsszel, 2026. május 21.
(OR. en)

9065/26

TOUR 22
COMPET 547

FELJEGYZÉS

Küldi: az Állandó Képviselők Bizottsága (I. rész)
Címzett: a Tanács

Tárgy: Következtetések a jövő fenntartható és versenyképes turizmusának
kiépítéséről
– *Jóváhagyás*

TERVEZET – A TANÁCS KÖVETKEZTETÉSEI

a jövő fenntartható és versenyképes turizmusának kiépítéséről

AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

1. **TEKINTETTEL** az Európai Unió működéséről szóló szerződés 6. cikkére és 195. cikkére, amelyek értelmében az Európai Unió támogatja, összehangolja, illetve kiegészíti a tagállamoknak az idegenforgalom terén tett intézkedéseit, továbbá kellő figyelemmel a tagállamok és az Unió saját hatásköreire, valamint a szubszidiaritás és az arányosság elvére,
2. **EMLÉKEZTETVE** a 2030-ra vonatkozó európai turisztikai menetrendről¹ (a továbbiakban: a menetrend) szóló, 2022. december 1-jei következtetéseire, az „Átállási pálya az idegenforgalom számára” című dokumentumra² és a palmai nyilatkozatra,
3. **FELISMERVE** a fenntarthatóság háromdimenziós – vagyis gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi – jellegét, amelynek a turisztikai szakpolitikák szerves részét kell képeznie,
4. **ELISMERI** a turizmus által az EU számára nyújtott gazdasági hozzájárulást, amely 2024-ben az EU bruttó hozzáadott értékének mintegy 7 %-át tette ki, valamint a munkahelyek 10 %-át és 4,6 millió vállalkozás³ – 99 %-uk kis- és középvállalkozás (kkv)⁴ – meglétét biztosította; elismeri továbbá a turisztikai ágazat hozzájárulását az Unió általános versenyképességéhez, megjegyezve, hogy egyes régiókban a turizmus a gazdaság strukturális pillérét képezi;

¹ 15441/22.

² [Átállási pálya az idegenforgalom számára.](#)

³ *Industrial Ecosystems Report* (Az ipari ökoszisztémákról szóló jelentés).

⁴ Európai Bizottság, DG GROW, [Industrial Ecosystems Indicators Dashboard](#) (Az ipari ökoszisztémák mutatóinak eredménytáblája) (2023).

5. ELISMERI a turizmus ágazatközi jellegét és a hatékony, többszintű – a Bizottság, a tagállamok és adott esetben a regionális és a helyi hatóságok, a desztinációmenedzsment-szervezetek (DMO-k), a turisztikai ágazat, valamint az egyéb érintett szereplők, például a szakmai szövetségek bevonásával történő – irányítás fontosságát az Unióban az együttműködés és a bevált gyakorlatok cseréjének megkönnyítése, valamint az érintett szakpolitikai területek és ágazatok közötti koordináció fokozása érdekében, a meglévő keretekre és eszközökre építve, továbbá elkerülve a szükségtelen átfedéseket;
6. ÜDVÖZLI a menetrend végrehajtásáról szóló, a Tanácsnak címzett, 2025. december 16-i bizottsági jelentést⁵ (a továbbiakban: a jelentés), MEGÁLLAPÍTJA, hogy a jelentés szerint a végrehajtás terén továbbra is hiányosságok tapasztalhatók a tagállamokban és a jelentés öt kiemelt területén, beleértve a többszintű irányítást is, és ELISMERI, hogy fokozott és koherens erőfeszítésekre van szükség e hiányosságok kezeléséhez;
7. HANGSÚLYOZZA, hogy a fenntartható, versenyképes és reziliens turisztikai ökoszisztéma megvalósításához lehetővé kell tenni a turisztikai vállalkozások – különösen a kkv-k –, a desztinációk és más érintett szereplők számára, hogy mozgósítsák és a lehető legjobban kiaknázzák a releváns uniós eszközöket, többek között az elérhető uniós támogatáshoz és finanszírozáshoz való egyszerűsített és jobb hozzáférés, a technikai segítségnyújtás és tanácsadás, valamint a strukturált kapacitásépítés, a társaktól való tanulás és a bevált gyakorlatok cseréje révén;
8. ELISMERI, hogy a geopolitikai feszültségek, a gazdasági bizonytalanság, az éghajlatváltozás egyre súlyosbodó hatásai, a természeti erőforrások túlzott használata és szűkössége, a kiegyensúlyozatlan turizmus, a gyors technológiai fejlődés és a tartós munkaerőhiány hatással vannak az ágazatra és a desztinációk helyi közösségeire, ideértve az összeköttetés hirtelen zavarait, valamint a keresletben és a mobilitásban beálló változásokat;

⁵ 17007/25.

9. **HANGSÚLYOZZA**, hogy a turizmus a fenntartható növekedés, a foglalkoztatás, a társadalmi kohézió és a kulturális csere egyik fő hajtóereje az Unióban, többek között a vidéki, a part menti, a hegyvidéki, a legkülső és a kevésbé látogatott régiókban, és hogy a turizmus fejlesztése során meg kell őrizni a lakosok és a helyi közösségek jóllétét, a természeti és kulturális örökséget, és hozzá kell járulni az Uniónak a klímasemlegességre, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásra, a körforgásos gazdaságra, a digitális átállásra, a hosszú távú gazdasági fenntarthatóságra, a rezilienciára és a versenyképességre vonatkozó célkitűzéseikhez;
10. **KIEMELI** az egész évben elérhető, a különböző közlekedési módok egymást kiegészítő jellege által biztosított összeköttetés fontosságát a turisztikai ökoszisztéma számára;
11. **HANGSÚLYOZZA**, hogy az uniós turisztikai ökoszisztéma fenntarthatósága és versenyképessége kölcsönösen erősíti és kiegészíti egymást, mivel a fenntarthatóságra irányuló beruházások, valamint a termelési és fogyasztási gyakorlatok és kezdeményezések – beleértve az erőforrás-hatékonyságot, a körforgásos jelleget, a dekarbonizációt, a természet és a biológiai sokféleség megőrzését, a vízgazdálkodás rezilienciáját és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciát – végső soron csökkenthetik a költségeket és a kockázatokat, fokozhatják a termelékenységet és a minőséget, erősíthetik a desztinációk vonzerejét, a lakosok és a turisták tapasztalatait, és javíthatják a rezilienciát, miközben a versenyképes turisztikai ágazat elengedhetetlen a zöld és digitális átállás végrehajtásához szükséges beruházási kapacitás és innováció biztosításához és fenntartásához;
12. **EMLÉKEZTET** arra, hogy a turizmus szervesen kapcsolódik az egységes piac megfelelő működéséhez, és **HANGSÚLYOZZA**, hogy a zökkenőmentes, biztonságos és megbízható, határokon átnyúló utazás, valamint az érték- és ellátási láncok indokolatlan széttagoltságának elkerülése segíti a turisztikai szereplők számára az egyenlő versenyfeltételek kialakítását, és fokozza az uniós turisztikai ökoszisztéma fenntarthatóságát és versenyképességét;

13. horizontális elvként HANGSÚLYOZZA, hogy fontos csökkenteni a meglévő adminisztratív terheket, és elkerülni az új szükségtelen adminisztratív terhek bevezetését, NYOMATÉKOSÍTJA az Uniónak az uniós jogszabályok egyszerűsítésére irányuló átfogó célkitűzését, melynek célja a versenyképesség fokozása és támogatása, valamint a vállalkozások folyamatainak észszerűsítése, a gazdasági, társadalmi és környezetvédelmi célok megőrzése mellett;
14. FELKÉRI a Bizottságot, hogy biztosítsa, hogy az új kezdeményezések előkészítése során a szükségtelen átfedések elkerülésével szavatolják a meglévő jogalkotási aktusokkal való koherenciát, és hogy a javaslatokat megfelelő hatásvizsgálatok támasszák alá a minőségi jogalkotás elveivel összhangban, továbbá figyelembe véve a turisztikai ökoszisztéma sajátosságait és széttagolt szerkezetét, valamint a kkv-kra nehezedő potenciális terheket;

Helyi közösségek és társadalmi igazságosság

15. ELISMERI, hogy egyre nagyobb kihívást jelent a kiegyensúlyozatlan turizmus – egyaránt értve ezalatt a túlzottan nagy vagy éppen a túl alacsony mértékű turizmust is –, amelyet a turistaforgalom és a beruházások térbeli és szezonális koncentrációja jellemez, ami miatt bizonyos desztinációkra nyomás nehezedik, mások esetében pedig kihasználatlanul maradnak a lehetőségek, és HANGSÚLYOZZA, hogy a regionális egyensúly megerősítése és turisztikai potenciáljuk felszabadítása érdekében több figyelmet kell fordítani a peremterületeken, illetve a vidéki, a szigeti, a hegyvidéki és a távoli területeken fekvő desztinációkra;
16. RÁMUTAT arra, hogy a kohéziós politika fontos a turizmus fenntartható és kiegyensúlyozott fejlesztése, valamint a desztinációk rezilienciájának támogatása szempontjából, a területi stratégiákkal összhangban;
17. ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy:
 - a) az alábbiak révén mélyítsék el tudásukat a kiegyensúlyozott turizmusról:
 - i. a turistaforgalom térbeli és szezonális koncentrációjára, a fejlesztéssel és a turizmussal összefüggő nyomásra, valamint a desztinációk szintjén megjelenő kihívásokra és az előnyök eloszlására vonatkozó adatok szisztematikus gyűjtése, elemzése és felhasználása;
 - ii. a turisztikai adatok, illetve a lakhatási nyomás, a munkaerőpiaci dinamika, a környezeti hatások és a helyi lakosok életminősége közötti korreláció javítása;

- b) adott esetben dolgozzanak ki és hajtsanak végre a kiegyensúlyozott turizmusra irányuló olyan nemzeti és regionális szakpolitikákat, amelyek:
- i. előmozdítják a turistaforgalom fenntartható módon történő térbeli és időbeli újraelosztását, többek között a vidéki, a hegyvidéki, a szigeti, a távoli és a legkülső régiók, valamint a kevésbé látogatott városi területek felé terelve azt, továbbá biztosítva az összes érintett szereplő közötti együttműködést;
 - ii. támogatják a turisztikai termékek diverzifikációját, tovább fokozva a helyi turizmus érték- és ellátási láncainak rezilienciáját;
- c) az alábbiak révén erősítsék meg a közösségi részvételt és a társadalmi igazságosságot:
- i. a lakosok, a helyi közösségek, a mikrovállalkozások és a kkv-k, a turizmusban dolgozók és a turisztikai szövetségek érdemi részvételének biztosítása a turisztikai stratégiák kialakításában, végrehajtásában és nyomon követésében, megfelelő módszertani eszközök, például elemzések, felmérések és konzultációk alkalmazásával;
 - ii. olyan felelősségteljes, akadálymentes és inkluzív turisztikai modellek előmozdítása, amelyek többek között könnyebben elérhetők a fogyatékossgal élő személyek számára, valamint amelyek biztosítják a létrehozott előnyök méltányos elosztását, tiszteletben tartják a helyi kultúrákat és csökkentik a helyi lakosokat terhelő negatív externáliákat;
 - iii. az Eurobarométer és más összehasonlítható felmérések eredményeinek felhasználása a polgárok véleményének, a turizmus társadalmi elfogadottságának és a desztinációkon élők életminőségének nyomon követésére;

18. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:

- a) a tagállamokkal együttműködve dolgozzon ki iránymutatásokat a kiegyensúlyozatlan turizmus kezelésére, az uniós intézmények, az uniós szakértői csoportok és a tagállamok által a reziliencia és a társadalmi fenntarthatóság terén már elvégzett és folyamatban lévő munkára építve;
- b) tárja fel azokat a lehetőségeket, amelyek megkönnyíthetik, hogy a helyi lakosok igénybe vegyék a desztinációkon kínált sport-, kulturális és egyéb szabadidős szolgáltatásokat;

- c) az uniós turisztikai platformon és az uniós turisztikai irányítópulton tegye közzé a turizmusra vonatkozó statisztikákról szóló rendelet alapján gyűjtött statisztikai adatokat, a statisztikai felméréseket és más innovatív forrásokat, és ossza meg a kiegyensúlyozott turizmus mérésével kapcsolatos bevált gyakorlatokat;

Konnektivitás és fenntartható mobilitás

19. ELISMERI, hogy a megbízható, megfizethető, hozzáférhető, gyakori és egész évben működő légi, szárazföldi és vízi összeköttetések kulcsfontosságúak a turizmus kiegyensúlyozott fejlesztése, a területi kohézió és a polgárok mobilitása szempontjából, különösen a szigeten fekvő tagállamok, a szigeti és a legkülső régiók esetében – ahol a megközelíthetőség és a gazdasági tevékenység túlnyomórészt a légi közlekedéstől függ –, valamint a vidéki, a hegyvidéki és a távoli régiók számára is;
20. HANGSÚLYOZZA a széles körben elérhető fenntartható és multimodális mobilitási megoldások meglétének, valamint a szabad mozgás előtt álló akadályok csökkentésének fontosságát, mivel ezek hozzá fognak járulni a közlekedés környezeti hatásainak csökkentéséhez, valamint a turisták és a helyi lakosok zökkenőmentes utazási élményéhez, és EMLÉKEZTET arra, hogy a nagy sebességű vasúti hálózatról szóló bizottsági közlemény⁶ igen releváns a fenntartható és összekapcsolt vasúti mobilitás Unió-szerte történő előmozdítása szempontjából;
21. KIEMELI annak jelentőségét, hogy a közlekedési módokat valamennyi utas igénybe tudja venni – beleértve a csökkent mozgásképességű és a fogyatékossgal élő utasokat is –, mivel ez az inkluzív turizmus kulcsfontosságú eleme;
22. ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy:
- a) valósítsanak meg a kiegyensúlyozott turizmust célzó helyi, regionális, nemzeti és határokon átnyúló közlekedési megoldásokat, amelyek olyan fenntartható mobilitási és infrastrukturális opciókat ötvöznek, amelyek javítják a kevésbé ismert desztinációk elérését és kezelik a szezonalitást, szinergiában az uniós közlekedési és konnektivitási politikákkal, különös tekintettel a szigetekre, valamint a vidéki, a hegyvidéki, a legkülső és a távoli régiókra;

⁶ [COM \(2025\) 903 final „Európa összekapcsolása nagy sebességű vasúti hálózat révén”](#).

- b) mozdítsák elő a turizmust szolgáló, fenntartható, multimodális és határokon átnyúló – többek között vonatok, autóbuszok, kompok, a tömegközlekedés egyéb formái, valamint kerékpározás által megvalósuló – összeköttetéseket, beleértve a desztinációkon belüli, az utolsó kilométer megtételére alkalmas megoldásokat is, többek között a távoli vidéki területek vonatkozásában;
- c) segítsék elő a konnektivitással kapcsolatos infrastruktúra (például a töltőinfrastruktúra) és szolgáltatások fejlesztését, amelyek együttesen a helyi közösségek és a turistaforgalom számára is előnyösek, beleértve az akadálymentes, interoperábilis és adott esetben határokon átnyúló vonatkozásban is kompatibilis digitális szolgáltatásokat, támogatva a zökkenőmentes utazást;
- d) a turizmus nyomon követésére irányuló nemzeti és regionális megközelítések részeként gyűjtsenek a turisztikai mobilitás mintázataira vonatkozó adatokat és mutatókat, és használják fel ezeket;
- e) folytassanak regionális és tematikus együttműködést a határokon átnyúló utazás megkönnyítése érdekében, beleértve a szomszédos és harmadik országokba irányuló utazást is;

23. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:

- a) a területi kohézió és a kiegyensúlyozott desztinációfejlesztés támogatása érdekében építse be a tagállamok turizmussal kapcsolatos konnektivitási és hozzáférési igényeit – beleértve a légi összeköttetéstől való strukturális függőségüket, továbbá a szigeten fekvő tagállamok, a szigeti régiók, a peremterületek, a legkülső és a távoli régiók sajátos korlátozottságát – az uniós közlekedéspolitikákba és -tervezésbe;
- b) javítsa a zökkenőmentes multimodális utazást az egyes desztinációk között, a tájékoztatást és a szolgáltatásokat, valamint az integrált jegyértékesítési megoldásokat, többek között interoperabilitási és szabványosítási erőfeszítések révén, valamint az igényalapú mobilitási szolgáltatások igénybevételének megkönnyítésével;
- c) segítse elő a bevált gyakorlatok cseréjét és a helyi, a regionális és a nemzeti hatóságok közötti együttműködést, azzal a céllal, hogy a desztinációkon általánosságban javuljon a turisták mobilitási élménye;

Zöld átállás és éghajlatváltozás

24. ELISMERI, hogy a turisztikai ökoszisztémára egyre nagyobb hatást gyakorol az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás, ami rendszerszintű kockázatot jelent a gazdasági és társadalmi fenntarthatóságra nézve, továbbá hogy az ökoszisztémát hátrányosan érinthetik a szélsőséges időjárási események, a vízhiány, a biológiai sokféleség csökkenése és a szennyezés;
25. HANGSÚLYOZZA, hogy az éghajlatváltozás mérséklésére és az ahhoz való alkalmazkodásra irányuló intézkedések felgyorsítása, a biológiai sokféleség védelme és a természetes ökoszisztémák helyreállítása – az Unió éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseivel összhangban – elengedhetetlen a desztinációk és a turisztikai vállalkozások hosszú távú rezilienciájának, vonzerejének és versenyképességének megőrzéséhez, és ehhez többek között nagyobb figyelmet kell fordítani a természet és a desztinációk javát szolgáló regeneratívabb turisztikai megközelítések felé történő elmozdulásra;
26. FELKÉRI a tagállamokat, hogy:
- a) az európai zöld megállapodással, az éghajlat-politikai célkitűzésekkel és a körforgásos gazdaságra vonatkozó szakpolitikákkal összhangban gyorsítsák fel a turizmus zöld átállását, mégpedig az alábbiak révén:
 - i. a turisztikai vállalkozások ösztönzése erőforrás-hatékony, karbonszegény és körforgásos üzleti modellek alkalmazására;
 - ii. integrált eszközök és ellenőrzött környezetvédelmi vezetési rendszerek, például az uniós ökocímke és az EMAS, valamint az elismert nemzeti rendszerek alkalmazásának előmozdítása a turisztikai szolgáltatók és desztinációk körében;
 - b) a gazdasági, társadalmi és környezeti fenntarthatósághoz legjobban hozzájáruló turisztikai szakpolitikákban fokozzák az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást azáltal, hogy:
 - i. kezelik a turistaforgalmat, és előmozdítják az éghajlatváltozás hatásaival szemben reziliensebb turisztikai termékeket és természetalapú megoldásokat;
 - ii. fontolóra veszik, hogy az éghajlatváltozással kapcsolatos szempontokat beépítik a turisztikai stratégiákba és adott esetben a beruházások tervezésébe;

- iii. foglalkoznak az infrastruktúra átalakításához szükséges igényekkel, a part menti és a tengeri területek védelmével, valamint a közlekedés kérdésével, különösen az éghajlatváltozással összefüggő kockázatoknak nagymértékben kitett területeken, összhangban a helyi éghajlatváltozási prognózisokkal;
- c) azonosítsanak megfelelő intézkedéseket a desztinációk és a vállalkozások zöld átállásának fokozása érdekében;

27. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:

- a) továbbra is támogassa a körforgásos és fenntartható turizmussal kapcsolatos kutatási és innovációs (K+I) projekteket és nagyszabású kísérleti projekteket, különösen az éghajlat-politikai és környezetvédelmi intézkedéseket támogató tevékenységek – például a jelenleg futó LIFE program – révén, és mozdítsa elő a validált modelleknek a „Körforgásos városok és régiók” kezdeményezésén és más meglévő releváns eszközökön keresztül történő elterjesztését;
- b) támogassa a tagállamoknak és a turisztikai vállalkozásoknak a környezeti lábnyomuk csökkentésére irányuló erőfeszítéseit, biztosítsa, hogy a turisztikai ökoszisztéma szempontját beépítsék az éghajlatváltozás hatásaival szembeni rezilienciára és a kockázatkezelésre vonatkozó új európai integrált keretbe⁷, valamint bővítse az ismereteket és dolgozzon ki iránymutatásokat azzal a céllal, hogy segítse a desztinációkat és a vállalkozásokat az éghajlatváltozás kezelésében;
- c) dolgozzon az éghajlati előrejelzéseken a turizmushoz kapcsolódóan, ideértve a hosszú távú prognózisok elemzését is, felhasználva a meglévő eszközöket – például a Kopernikusz éghajlatváltozással kapcsolatos szolgáltatását⁸ – a kockázatok és lehetőségek értékelése, valamint a hasonló kihívásokkal küzdő tagállamok közötti információcsere előmozdítása érdekében, különös tekintettel az éghajlatváltozás mérséklését és az ahhoz való alkalmazkodást célzó politikára;
- d) készítse el és rendszeresen frissítse az uniós vagy nemzeti szinten elismert fenntarthatósági tanúsítványok és címkék jegyzékét;

⁷ Az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia és a kockázatkezelés – Európai integrált keret – Éghajlat-politika

⁸ [A Kopernikusz éghajlatváltozással kapcsolatos szolgáltatása](#)

Digitális átalakulás, adatok és innováció

28. ELISMERI, hogy a turisztikai adatok és a stratégiai tervezés integrációjára vonatkozó robusztus európai keret, amely egy közös interoperábilis adatökoszisztémára, a mesterséges intelligenciára vonatkozó iránymutatásokra, az adatvezérelt desztinációmenedzsmentre, a fejlett adateszközökre és az innovatív utazástechnológiai szolgáltatásokra is kiterjed, stratégiai eszközt jelent a turizmus jobb tervezése, versenyképessége, fenntarthatósága és rezilienciája szempontjából;
29. ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy:
- összhangban a digitális évtized céljaival⁹, mozdítsák elő a rendelkezésre álló digitális eszközöknek a turisztikai vállalkozások és a desztinációmenedzsmentért felelős hatóságok általi hatékony használatát;
 - szisztematikusan és – adott esetben – a meglévő digitális platformok felhasználásával gyűjtsenek jó minőségű, valós idejű adatokat, ideértve a rövid távú bérbeadással kapcsolatos adatok uniós szintű kerete alapján rendelkezésre bocsátott adatokat is, továbbá elemezzék és használják fel a stratégiai tervezésre, a turistaforgalom térbeli és szezonális kezelésére, a beruházásokra, valamint a turizmussal kapcsolatos előnyökre és kihívásokra vonatkozó adatokat;
 - mozdítsanak elő az innovatív és inkluzív turisztikai szolgáltatásokra és az adatvezérelt desztinációmenedzsmentre vonatkozó megközelítéseket a köz- és a magánszektor érintett szereplői számára, az alapvető jogok, a magánélet védelme és az adatvédelem tiszteletben tartása mellett;
30. FELKÉRI a Bizottságot, hogy – az Eurostattal és a nemzeti statisztikai hatóságokkal együttműködve – vizsgálja felül és javítsa az összehasonlítható turisztikai statisztikák körét, az utazásokra és a vendégéjszakákra vonatkozó alapstatisztikáktól kezdve a turizmus gazdasági, társadalmi és környezeti hatásaira vonatkozó adatokig, kiaknázva a digitális technológiákat és a fejlett elemzéseket a turisztikai adatok minőségének és időszerűségének javítása érdekében, elkerülve ugyanakkor a szükségtelen adminisztratív terheket;

⁹ [Digitális évtized 2030 szakpolitikai program](#)

31. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a tagállamokkal együttműködve:
- a) gyorsítsa fel a közös európai turisztikai adattér kiépítését, ideértve az alábbiakat is:
 - i. az adatok interoperabilitására és az adatkormányzásra vonatkozó szabványok kidolgozása a tényeken alapuló tervezés, nyomon követés és – a tagállamok közötti, illetve a más ágazati adatterekkel való – összehasonlíthatóság alátámasztása érdekében;
 - ii. az uniós turisztikai irányítópult továbbfejlesztése, az uniós turisztikai platform mint integrált támogatási platform megerősítése és népszerűsítése, valamint megfelelő irányítási lehetőségek és együttműködési mechanizmusok, például az európai digitális infrastruktúra-konzorcium kidolgozása;
 - iii. interoperábilis eszközök rendelkezésre bocsátása az európai turisztikai adattér számára, valamint technikai támogatás és ösztönzők nyújtása az adattulajdonosoknak, mégpedig a DMO-k, a helyi hatóságok és az egyéb érintett szereplők technikai és működési digitális kapacitásainak, valamint – a teljes turisztikai ökoszisztémán belül – az adatszolgáltatók és -felhasználók kritikus tömegének a biztosítása érdekében;
 - b) erősítse meg a versenyképes és innovatív turisztikai ökoszisztémát a digitális területen az alábbiak révén:
 - i. az inkubátorházak, akcelerátorok és releváns innovációs központok közötti hálózatépítés előmozdítása;
 - ii. az egyenlő versenyfeltételek lehetővé tétele, többek között – adott esetben – a vonatkozó uniós digitális szabályok hatékony végrehajtása révén, egyúttal kezelve az EU-n kívüli utazástechnológiai megoldásoktól való függőséget, többek között az európai alternatívák, a nyílt szabványok és az adathordozhatóság, valamint az adatok feletti felhasználói ellenőrzés előmozdítása által;
 - iii. annak biztosítása, hogy a kkv-k, az induló innovatív vállalkozások és a növekvő innovatív vállalkozások, valamint adott esetben a DMO-k és a hatóságok hozzáférjenek az uniós finanszírozáshoz, a lépcsőzetes finanszírozáshoz és a tanácsadási szolgáltatásokhoz a digitális beruházások vonatkozásában, valamint a digitalizációval foglalkozó érdekelt felek közötti, határokon átnyúló szinergiák előmozdítása;

32. FELKÉRI a Bizottságot, hogy az ágazattal és az egyéb érdekelt felekkel együttműködve:
- továbbra is támogassa a turizmus területén alkalmazott digitális eszközökkel és szolgáltatásokkal kapcsolatos K+I projekteket, tesztkörnyezeteket és kísérleti projekteket, ideértve azokat is, amelyek az intelligens úti célok megerősítésére, a hozzáférhetőség javítására, az innováció támogatására és a reziliencia fokozására irányulnak;
 - a mesterséges intelligencia alkalmazásának ösztönzésére irányuló stratégiával¹⁰, valamint az uniós jogszabályokkal és stratégiákkal összhangban, továbbá a meglévő releváns munkafolyamatok elismerése mellett támogasson egy, az ágazat által irányított olyan kezdeményezést, amelynek célja a mesterséges intelligenciának a turizmus területén történő felelősségteljes és szakszerű felhasználására vonatkozó iránymutatások kidolgozása;

Készségek és minőségi foglalkoztatás

33. HANGSÚLYOZZA, hogy az európai oktatási térséggel¹¹, a készségek uniójával¹² és a minőségi munkahelyekre vonatkozó ütemtervvel¹³ összhangban a minőségi foglalkoztatás, a megfelelő munkakörülmények és a készségfejlesztés – többek között az uniós készségfejlesztési paktumra irányuló kezdeményezés, valamint a nemzeti és regionális készségfejlesztési partnerségek révén – elengedhetetlenek a turisztikai ágazat hosszú távú versenyképességéhez és rezilienciájához; ELISMERI, hogy az említett tényezők kritikus fontosságúak a strukturális munkaerő- és készséghiány – többek között a demográfiai változások összefüggésében történő – kezelése, valamint a szezonális és térbeli foglalkoztatási minták elemzése szempontjából, és különösen relevánsak a vendéglátási és a turisztikaiszolgáltatások terén, valamint a turisztikai karrierek vonzóbbá tétele és a munkavállalók megtartásának előmozdítása szempontjából;
34. ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy hatáskörüknek megfelelően:
- mozdítsák elő az egész életen át tartó tanulást, a továbbképzést és az átképzést a turisztikai dolgozók és álláskeresői számára, különös tekintettel a zöld, a digitális, a vállalkozói, valamint a szociális és interkulturális kompetenciákra, és biztosítsák a megfelelő intézkedések fokozott láthatóságát és hatókörét azok hatásának és elterjedésének maximalizálása érdekében;

¹⁰ [Stratégia a mesterséges intelligencia alkalmazásának ösztönzésére](#)

¹¹ [Európai oktatási térség](#)

¹² COM (2025) 90 final.

¹³ COM (2025) 944 final.

- b) terjesszék ki a nemzeti és a regionális készségfejlesztési partnerségeket a turisztikai régiókban, és erősítsék meg a DMO-k, a regionális és a helyi hatóságok, valamint az egyéb érintett szereplők készségek multiplikátoraként betöltött szerepét;
- c) erősítsék meg a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés és a készségigény-előrejelzés nemzeti és regionális eszközeit, többek között azáltal, hogy releváns foglalkoztatási és készségekkel kapcsolatos adatokat szolgáltatnak az európai turisztikai adattér számára;
- d) osszák meg egymással a szezonális kezelésével, a karrierlehetőségekkel és a munkavállalók megtartásával kapcsolatos bevált gyakorlatokat a készségekre és a munkaerőigényekre, valamint a munkahelyek minőségére vonatkozó összehasonlítható információk rendelkezésre állásának javítása révén;

35. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:

- a) folytassa az uniós készségfejlesztési paktumra irányuló kezdeményezéssel kapcsolatos munkáját, ideértve a turizmussal kapcsolatos nagyszabású készségfejlesztési partnerséget és más kapcsolódó továbbképzési és átképzési programokat is;
- b) támogassa a készségekkel kapcsolatos információgyűjtés és a készségigény-előrejelzés összehasonlítható, uniós szintű, fejlett integrált eszközeinek kidolgozását a turizmus számára, többek között koordináció, módszertani iránymutatások és az európai turisztikai adattér hatékony alkalmazása révén;
- c) továbbra is támogassa az uniós programok keretében, valamint a készségeket és a munkavállalói mobilitást a turizmus területén támogató egyéb eszközök keretében megvalósuló, turizmushoz kapcsolódó projekteket;
- d) a tagállamokkal együttműködve folytassa az Európai Foglalkoztatási Szolgálat (EURES) hálózatának feltérképezését és használatának előmozdítását az egész EU-ra kiterjedő munkaközvetítési szolgáltatások javítása érdekében, többek között a szezonális kereslet és a foglalkoztatási hiányok kezelése céljából;

Reziliencia, adaptív irányítás és a válsághelyzetekre való felkészülés

36. HANGSÚLYOZZA, hogy – a meglévő eszközök sérelme nélkül – a turisztikai ökoszisztéma egészében meg kell erősíteni a válsághelyzetekre való felkészülést és a válságreagálást az alábbiak révén:

- a) strukturált kockázatértékelési és -megelőzési, vészhelyzeti tervezési és korai előrejelző rendszerek kidolgozása helyi, regionális, nemzeti és uniós szinten, a meglévő uniós projektekre építve¹⁴;

¹⁴ Válságkezelés és irányítás a turizmusban – Európai Innovációs Tanács és Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynökség (EISMEA).

- b) a válságkommunikáció javítása, beleértve a több nyelven és formátumban hozzáférhető tájékoztatást, figyelembe véve a különleges bánásmódot igénylő utazók szükségleteit;
- c) a válságkezelésnek, az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásnak, a biztonságos utazással kapcsolatos megfontolásoknak és a katasztrófakockázat-csökkentés szempontjainak beépítése a turisztikai stratégiákba és az intelligens turisztikai desztinációkra vonatkozó keretekbe;

37. ÖSZTÖNZI a turizmus adaptív irányítását az alábbiak révén:

- a) valós idejű adatok és nyomonkövetési rendszerek használata a turisták és az egy napra érkező látogatók forgalmának kezelése, valamint az intézkedések célzott és arányos kiigazítása érdekében;
- b) az olyan turisztikai termékek diverzifikációjának előmozdítása, mint a lassú és a természeti turizmus, a kulturális turizmus, az üzleti célú utazások és a MICE-turizmus, továbbá a piaci szegmentáció fokozása és a turistaszegzon meghosszabbítása a sokkhatásokkal szembeni sebezhetőségnek és a sokkhatásoknak való kitettségnek, valamint a kiegyensúlyozatlan turizmusnak a csökkentése érdekében;
- c) a más szakpolitikai területekkel, például a közlekedéssel, a környezetvédelemmel, a kultúrával, a digitalizációval és az egészségüggyel való ágazatközi együttműködés előmozdítása a bizonytalanság és a külső sokkhatások kezelése érdekében;

38. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a tagállamokkal szorosan együttműködve:

- a) támogassa a desztinációkat – különösen a DMO-kat – a reziliencia és a társadalmi fenntarthatóság megvalósításában, többek között olyan uniós finanszírozású projektek és kezdeményezések révén, amelyek megismételhető bevált gyakorlatokat eredményeznek, különös tekintettel a helyi közösségekre és a környezetre;
- b) biztosítsa, hogy a válsághelyzetekre való felkészülés, a kockázatmegelőzés és az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás fokozott figyelmet és támogatást kapjon;
- c) könnyítse meg a tagállamok közötti és az érintett érdekelt felekkel való jobb koordinációt a felkészültség és a reagálás javítása érdekében, többek között – adott esetben – *ad hoc* koordinációs megállapodások révén, figyelembe véve a turisztikai ökoszisztéma sajátosságait;
- d) szükség esetén hozzon intézkedéseket és fogadjon el javaslatokat az európai turisztikai ökoszisztémára nézve jelentős hatásokkal járó válságok negatív következményeinek enyhítésére;

Többszintű irányítás

39. ELISMERI az erős, többszintű és több érdekelt fél részvételével megvalósuló irányítás jelentőségét, amelybe bevonják az összes releváns szakpolitikai területet és az érintett érdekelt feleket, például a DMO-kat, a turisztikai szövetségeket, a helyi közösségeket, a vállalkozásokat és az egyéb releváns szereplőket;
40. HANGSÚLYOZZA, hogy – adott esetben – fontos együttműködni az érintett nemzetközi partnerekkel és szervezetekkel az európai turisztikai ökoszisztéma koherenciájának, rezilienciájának és globális versenyképességének fokozása érdekében;
41. ELISMERI, hogy fel kell tárni olyan lehetséges eszközöket, amelyek az irányítás további erősítését szolgálják a válsághelyzetekre való felkészülés, valamint az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodás és az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia vonatkozásában, elkerülve a párhuzamosságokat a meglévő irányítási keretek megerősítése és összehangolása révén, ideértve adott esetben azokat a kereteket is, amelyek támogatják a 2030-ig tartó időszakra vonatkozó fenntartható fejlődési menetrend vonatkozó céljai felé tett előrehaladás nyomon követését és az arról való beszámolást;
42. HANGSÚLYOZZA, hogy növelni kell Európa mint számos desztinációt magában foglaló turisztikai célterület láthatóságát azáltal, hogy előmozdítjuk Európa mint biztonságos, fenntartható és inkluzív úti cél imázsát, elismerve, hogy a biztonság és a védelem kulcsfontosságú a turisták bizalma szempontjából, egyúttal teljes mértékben tiszteletben tartva a nemzeti és regionális márkák autonómiáját és biztosítva a különböző desztinációk egyenlő mértékű láthatóságát;
43. ÖSZTÖNZI a tagállamokat, hogy:
 - a) erősítsék meg a turizmus és a kapcsolódó szakpolitikai területek – például a közlekedés, a környezetvédelem, a regionális fejlesztés, a digitalizáció, az innováció, a készségek, az oktatás, a munkaerőpiac, a kultúra és a sport – közötti koordinációt azáltal, hogy a vonatkozó szakpolitikai kezdeményezésekben figyelembe veszik a turizmus szempontjait;

- b) határokon átnyúló, tematikus vagy regionális együttműködés – többek között klaszterek létrehozása – révén erősítsék a turizmus transznacionális dimenzióját, és adott esetben koordinálják a megközelítéseket a megfelelő nemzetközi turisztikai fórumokon;
- c) erősítsék meg a nemzeti, a regionális és a helyi hatóságok, a DMO-k és az egyéb érintett szereplők közötti strukturált párbeszédet az adatgyűjtés és a mutatók javítása érdekében, ideértve adott esetben a fenntartható fejlődési célokhoz igazodó, mutatókra vonatkozó kereteket és jelentéstételi eszközöket, a stratégiák összehangolását és a fenntartható turizmusra irányuló szakpolitikák végrehajtását;

44. FELKÉRI a Bizottságot, hogy:

- a) mozdítsa elő az ágazatközi együttműködést az összes releváns uniós szakpolitikai területen, például a közlekedés, a kohéziós és a regionális politika, a környezetvédelem, a lakhatás, a fogyasztóvédelem, a kultúra és a sport területén a turizmus szempontjainak a vonatkozó szakpolitikai kezdeményezésekben való figyelembevételére, az eljárások egyszerűsítése, valamint a turizmus számára a koherens, beruházásbarát és kedvező szakpolitikai környezet létrehozása révén;
- b) erősítse az uniós turisztikai ökoszisztéma nemzetközi dimenzióját mint az Unió külső tevékenységének és gazdasági diplomáciájának elemét, többek között az alábbiak révén:
 - i. a turizmus és a konnektivitás szempontjából releváns partnerországokkal és - régiókkal folytatott együttműködés és strukturált cserék fokozása;
 - ii. adott esetben együttműködés a releváns nemzetközi szervezetekkel és fórumokkal, többek között az ENSZ-szel, az ENSZ turizmussal foglalkozó szervezetével, az OECD-vel és a G7/G20-ak vonatkozó szegmenseivel, valamint részvétel azok elemző és szabályozó munkájában;
 - iii. a bevált gyakorlatok cseréjével, valamint a turisztikai adatok és mutatók összehasonlíthatóságával kapcsolatos nemzetközi együttműködés támogatása, adott esetben a tagállamokkal koordinálva;
- c) hozzon létre felhasználóbarát egyablakos ügyintézési pontot az uniós turisztikai platformon belül annak érdekében, hogy elérhető információkat, valamint releváns támogatást és finanszírozási lehetőségeket biztosítson a turisztikai ökoszisztéma számára;

- d) a nemzeti és regionális márkaépítés autonómiáját és sokszínűségét, valamint a promócióra vonatkozó hatásköröket kiegészítő módon segítse elő uniós szinten a turizmusra vonatkozó, koherens narratívákat és promóciós kampányokat az alábbiak révén:
- i. az „Úti cél: Európa” narratíva és márkaépítési keret korszerűsítése a tagállamokkal való szoros együttműködésben, biztosítva ugyanakkor a szigeti, a legkülső és a kevésbé látogatott régiók teljes körű bevonását;
 - ii. a turisztikára vonatkozó narratívák, a fenntarthatósági célkitűzések és a tágabb uniós szakpolitikai prioritások közötti összhang megerősítése;

Ellenőrzés és nyomon követés

45. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a tagállamokkal és az érintett érdekelt felekkel együttműködve támogassa és kövesse nyomon – a 2030-ra vonatkozó turisztikai menetrendről szóló tanácsi következtetésekre épülő – ezen következtetések végrehajtását;
46. FELKÉRI a Bizottságot, hogy ellenőrizze e következtetések végrehajtását, és azok elfogadásától kezdődően háromévente nyújtson be a Tanácsnak egy összevont jelentést a következtetések végrehajtásáról, valamint a 2030-ra vonatkozó turisztikai menetrendről szóló tanácsi következtetések mellékletében foglalt vonatkozó intézkedésekről;
47. FELKÉRI a Bizottságot, hogy a fenntartható turizmusra vonatkozó, küszöbön álló uniós stratégia előkészítése során kellően vegye figyelembe ezeket a következtetéseket, valamint az azokban meghatározott prioritásokat és intézkedéseket;
48. FELKÉRI a turizmusban érdekelt feleket, hogy a Bizottsággal és a tagállamokkal együttműködésben vegyenek részt e következtetések végrehajtásában, felhívva azokra partnereik és ügyfeleik figyelmét, továbbá aknázzák ki szakértelmüket és tapasztalataikat, valamint osszák meg az ennek során megszerzett ismereteket és az elért eredményeket.